

Utrera Domínguez, David

La natura

In: Utrera Domínguez, David. *Cvičení z katalánštiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 88-108

ISBN 978-80-210-7436-1; ISBN 978-80-210-7439-2 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131597>

Access Date: 23. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

8. La natura

1. La Terra

el globus terraqüi	<i>Země</i>
el nucli terrestre	<i>zeměkoule</i>
l'escorça terrestre	<i>zemské jádro</i>
el continent	<i>zemská kůra</i>
	<i>kontinent</i>

Astrologia– astronomia

el sistema solar	<i>sluneční soustava</i>
el Sol	<i>Slunce</i>
Mercuri (m.)	<i>Merkur</i>
Venus (m.)	<i>Venuše</i>
La Terra	<i>Země</i>
Mars	<i>Mars</i>
Júpiter (m.)	<i>Jupiter</i>
Saturn (m.)	<i>Saturn</i>
Urà (m.)	<i>Uran</i>
Neptú (m.)	<i>Neptun</i>

la Lluna:

lluna nova	<i>Měsíc</i>
mitja lluna	<i>nový</i>
lluna creixent	<i>půlměsíc</i>
lluna minvant	<i>dorůstající Měsíc</i>
lluna plena	<i>ubývající Měsíc</i>
eclipsi total	<i>úplněk</i>
eclipsi parcial	<i>úplné zatmění</i>
la sortida del sol	<i>částečné zatmění</i>
la posta de sol	<i>východ slunce</i>
les constel·lacions australs	<i>západ slunce</i>
la Creu del Sud	<i>konstelace hvězd</i>
	<i>Jižní kříž</i>

l'Óssa Major	<i>Velký vůz</i>
l'Óssa Menor	<i>Malý vůz</i>
la Via làctia	<i>Mléčná dráha</i>
els signes del zodíac	<i>znaky zvěrokruhu</i>
Àries	<i>Beran</i>
Taure	<i>Býk</i>
Gèminis	<i>Blíženci</i>
Càncer	<i>Rak</i>
Lleó	<i>Lev</i>
Verge	<i>Panna</i>
Llibra	<i>Váhy</i>
Escorpió	<i>Štír</i>
Sagitari	<i>Střelec</i>
Capricorn	<i>Kozoroh</i>
Aquari	<i>Vodnář</i>
Peixos	<i>Ryby</i>
predir el destí	<i>předpovědět osud</i>

la cartografia

el mapa geogràfic	<i>kartografie</i>
polític	<i>zemepisná mapa</i>
el mapamundi	<i>politická mapa</i>
l'eix de la Terra	<i>mapa světa</i>
el paral·lel	<i>zemská osa</i>
el meridià	<i>rovnoběžka</i>
l'equador separa els hemisferis	<i>poledník</i>
l'hemisferi nord/sud	<i>rovník odděluje polokoule</i>
el tròpic de Càncer	<i>severní/jižní polokoule</i>
de Capricorn	<i>obratník Raka</i>
el cercle polar àrtic	<i>obratník Kozoroha</i>
antàrtic	<i>severní (arktický) polární kruh</i>
el Pol Nord	<i>jižní (antarktický) polární kruh</i>
Sud	<i>severní pól</i>
	<i>jižní pól</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNSTINY

la zona glacial	<i>oblast věčného ledu</i>
temperada	<i>mírné pásmo</i>
subtropical	<i>subtropické pásmo</i>
tropical	<i>tropické pásmo</i>
els quatre punts cardinals	<i>čtyři světové strany</i>
el sud	<i>jih</i>
l'oest	<i>západ</i>
el nord	<i>sever</i>
l'est	<i>východ</i>
el nord-est	<i>severovýchod</i>
el nord-oest	<i>severozápad</i>
el sud-oest	<i>jihozápad</i>
el sud-est	<i>jihovýchod</i>
el Pròxim Orient	<i>Blízký východ</i>
l'Orient Mitjà	<i>Střední východ</i>
l'Orient Llunyà	<i>Dálný východ</i>
el grau	<i>stupeň</i>
la longitud	<i>délka</i>
la latitud	<i>šířka</i>
el compàs	<i>kompas</i>
la brúixola	<i>busola</i>

els continents

Europa (f.)	<i>světodíly</i>
Àsia (f.)	<i>Evropa</i>
Àfrica (f.)	<i>Asie</i>
Oceania (f.)	<i>Afrika</i>
Amèrica (f.) del Nord	<i>Oceánie</i>
Central	<i>Severní Amerika</i>
del Sud	<i>Střední Amerika</i>
les regions polars	<i>Jižní Amerika</i>
l'Àrtic	<i>polární oblasti:</i>
l'Antàrtida	<i>Arktida</i>
	<i>Antarktida</i>

d) la hidrosfera

el mar	<i>moře</i>
l'oceà	<i>oceán</i>
l'Oceà Atlàctic	<i>Atlantický oceán</i>
Pacífic	<i>Tichomořský oceán</i>
Índic	<i>Indický oceán</i>
Glacial Àrtic	<i>Severní ledový oceán</i>
Glacial Antàrtic	<i>Jižní ledový oceán</i>

el mar Mediterràni/la mar Mediterrània

Bàltic	<i>Středozemní moře</i>
Negre	<i>Baltické moře</i>
del Nord	<i>Černé moře</i>
Mort	<i>Severní moře</i>
alta mar	<i>Mrtvé moře</i>
el far	<i>šíré moře</i>
la platja	<i>maják</i>
la costa	<i>pláž</i>
l'onada	<i>pobřeží</i>
l'escuma	<i>vlna</i>
el penya-segat	<i>pěna</i>
el golf	<i>skalní útes</i>
la badia	<i>záliv</i>
la península	<i>zátoka</i>
l'istme	<i>poloostrov</i>
l'illa	<i>šíje</i>
l'illot	<i>ostrov</i>
el Golf de Biscaia	<i>ostrověk</i>
l'Estret de Gibraltar	<i>Biskajský záliv</i>
la Península Ibèrica	<i>Gibraltarský průliv</i>
les Illes Balears	<i>Iberský poloostrov</i>
l'arxipèlag	<i>Balearské ostrovy</i>
el riu	<i>souostroví</i>
	<i>řeka</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNSTINY

el rierol	<i>potok</i>
la riba	<i>břeh</i>
la font	<i>pramen</i>
la presa	<i>přehrada</i>
el dic	<i>hráz; jez</i>
el llac	<i>jezero</i>
la llacuna	<i>jezírko</i>
l'estany	<i>rybník</i>
aigua salada	<i>slaná voda</i>
aigua dolça	<i>sladká voda</i>
de font	<i>pramenitá</i>
potable	<i>pitná</i>
de pluja	<i>dešťová</i>
mineral	<i>minerální</i>
termal	<i>léčivá</i>
el navegant	<i>mořeplavec</i>
donar la volta al món	<i>objet, obeplout svět</i>

la superficie terrestre	<i>zemský povrch</i>
el turó	<i>kopec</i>
la muntanya	<i>hora</i>
la serralada	<i>pohoří</i>
la cresta	<i>hřeben (hory)</i>
l'altiplà	<i>náhorní rovina</i>
el cim	<i>vrcholek (zasněžený)</i>
l'allau	<i>lavina</i>
escalar	<i>zlézt (horu)</i>
l'escalador	<i>horolezec</i>
l'alpinisme	<i>horolezectví</i>
el congost	<i>průsmyk</i>
el precipici	<i>propast</i>
el canó	

la vall	<i>údolí</i>
el peu d'una muntanya	<i>úpatí hory</i>
el vessant – la pendent	<i>stráň, svah</i>
la cova	<i>jeskyně</i>
la plana	<i>rovina</i>
la terra baixa	<i>nižina</i>
les catàstrofes naturals	
la sismologia	<i>přírodní katastrofy</i>
l'ona sísmica	<i>seismologie</i>
l'epicentre	<i>seismická vlna</i>
el sismògraf	<i>epicentrum</i>
l'activitat volcànica	<i>seismograf</i>
el volcà extint	<i>sopečná činnost</i>
el volcà actiu	<i>vyhaslá sopka</i>
el cràter	<i>činná sopka</i>
el corrent de lava	<i>kráter</i>
el despreniment	<i>proud lávy</i>
el diluvi	<i>sesuv</i>
l'incendi	<i>potopa, záplava, povodeň</i>
l'huracà	<i>požár</i>
	<i>hurikán</i>
l'ecologia	
el medi ambient	<i>ekologie</i>
la contaminació	<i>životní prostředí</i>
la conservació – la protecció de la naturalesa	<i>znečištění</i>
el deteriorament ecològic	<i>zachování, ochrana přírody</i>
les emissions	<i>zhoršení, poškození životního prostředí</i>
el producte químic nociu	<i>emise</i>
el material radioactiu	<i>škodlivá chemická látka</i>
les deixalles radioactives	<i>radioaktivní materiál</i>
la radiació ultraviolada	<i>radioaktivní odpad</i>
	<i>ultrafialové záření</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNSTINY

el forat a la capa d'ozó	ozonová díra
l'aerosol	aerosol
l'efecte hivernacle	skleníkový efekt
l'escalfament de l'atmosfera, del planeta	oteplování atmosféry, zeměkoule

2. Fauna

l'animal domèstic	Zvěř
salvatge	domácí zvíře
carnívor	divoké zvíře
herbívor	masožravé zvíře
insectívor	býložravé
omnívor	hmyzožravé
aquàtic	všežravé
diürn	vodní
nocturn	denní
indòmit	noční
el mamífer	nezkrotný
la caça major	zavec
alimentar-se (de)	vysoká (zvěř)
devorar	živit se (čím)
atacar	žrát
caçar	útočit
mossegar	lovit
rugir	kousnout
bordar	řvát
miolar	štěkat
udolar	mňoukat
	výt

els animals tenen

la cua	<i>ocas</i>
les crineres	<i>hříva (koňská)</i>
el musell	<i>čumák, čenich</i>
l'ullal	<i>tesák; kel</i>

la trompa	<i>chobot</i>
la cornamenta	<i>parohy</i>
les potes	<i>nohy (zvířecí)</i>
les banyes	<i>rohy</i>
la peülla	<i>kopyto, pazneht</i>
l'urpa	<i>tlapa, pracka; dráp</i>
les unges	<i>(paz)nehty</i>
el pèl, el pelatge	<i>srst</i>
la madriguera	<i>pelech, doupě, nora</i>
l'estable	<i>stáj (pro dobytek)</i>
la cavallerissa	<i>stáj (koňská)</i>
les plomes	<i>peří</i>
les ales	<i>křídla</i>
el bec	<i>zobák</i>
les urpes	<i>drápy, paráty</i>
l'esperó	<i>ostruha</i>
la cresta	<i>hřebínek</i>
el niu	<i>hnízdo</i>
l'ou	<i>vajíčko</i>
les antenes, els tentacles	<i>tykadla</i>
el fíbló	<i>žihadlo</i>
las aletes	<i>ploutve</i>
les escames	<i>šupiny</i>

els animals de cria *domácí zvířata*

els animals domèstics	<i>domácí zvíře (papoušek, křeček atp.)</i>				
el mascle	<i>samec</i>	la femella	<i>samice</i>		
el bou	<i>vůl</i>	la vaca	<i>kráva</i>	el vedell	<i>tele</i>
el brau	<i>býk</i>				
el cavall	<i>kůň</i>	l'euga	<i>klisna</i>	el poltre	<i>hříbě</i>
l'ase - el ruc	<i>osel</i>	la somera	<i>oslice</i>		
el porc	<i>prase</i>	la truja	<i>prasnice</i>	el garrí	<i>sele</i>
el moltó	<i>beran</i>	l'ovella	<i>ovce</i>	el xai	<i>jehně</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNŠTINY

el boc	<i>kozel</i>	la cabra	<i>koza</i>	el cabrit	<i>kůzle</i>
el gos	<i>pes</i>	la gossa	<i>fenka</i>	el cadell	<i>stěně</i>
el gat	<i>kocour</i>	la gata	<i>kočka</i>	el gatet	<i>kotě</i>

les aus de corral	<i>drůbež</i>				
el gall	<i>kohout</i>	la gallina	<i>slepice</i>	el pollastre	<i>kuře</i>
el gall d'indi	<i>krocan</i>	la pioca	<i>krůta</i>		
el paó	<i>páv</i>	la paona			
el colom	<i>holub</i>				
l'oca	<i>ouser</i>				
l'ànec	<i>kačer</i>				

els animals del bosc	<i>lesní zvířata</i>
el cérvol	<i>jelen</i>
el cabriol	<i>srnec</i>
la daina	<i>daněk</i>
el mufló	<i>muflon</i>
el porc senglar	<i>divočák</i>
l'isard	<i>kamzík</i>
la cabra salvatge	<i>kozorožec; horská koza</i>
el ren	<i>sob</i>
la guineu	<i>lišák</i>
el llop	<i>vlk</i>
la llebre	<i>zajíc</i>
el conill	<i>králík</i>
l'esquirol	<i>veverka</i>
el roserador	<i>hlodavec</i>
l'ericó	<i>ježek</i>
el teixó	<i>jezevec</i>
la fagina	<i>kuna</i>
la marmota	<i>svišť</i>
la guineu	<i>liška</i>

la lloba	<i>vlčice</i>
el cargol	<i>šnek, hlemýžď</i>
el topo	<i>krtek</i>
l'escurçó	<i>zmíje</i>
l'ocell de rapinya	<i>dravec (pták)</i>
el mussol	<i>výr; sova</i>
l'àguila	<i>orel</i>
el falcó	<i>sokol</i>
el xoriguer	<i>poštolka</i>
la rata	<i>krysa</i>
el ratolí	<i>mys</i>
el picot	<i>datel</i>
el corb	<i>havran</i>

els animals aquàtics

el dofí	<i>dolfin</i>
la tonyina	<i>tuňák</i>
la balena	<i>velryba</i>
el tauró	<i>žralok</i>
el llenguado	<i>mořský jazyk</i>
la morena	<i>muréna, mořský úhoř</i>
el lluç	<i>treska</i>
l'anxova	<i>sardinka</i>
la medusa	<i>medúza</i>
la llagosta	<i>humr</i>
l'escamarlà	<i>mořská rak</i>
el cranc	<i>krab</i>
l'estrella de mar	<i>mořská hvězdice</i>
el pop	<i>chobotnice</i>
la sèpia	<i>sepie</i>
les cloïsses	<i>slávky jedlé</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNŠTINY

la tortuga	želva
la gavina	racek
el corb marí	kormorán
el pingüí	tučňák
el parc zoològic	zoologická zahrada
la gabia	klec
la girafa	žirafa
l'elefant	slon
el camell	velbloud
el dromedari	dromedár
l'antílop	
la zebra	zebra
la gasela	
l'hipopòtam	hroch
el rinoceront	nosorožec
el búfal	buvol
l'ós panda	medvěd panda
bru	medvěd brtník, hnědý medvěd
polar	polární medvěd
rentador	mýval
l'estruç	pštros
el cangur	klokan
el rèptil	plaz
la tortuga	želva
el llangardaix	ještěr
el cocodril	krokodýl
el caiman	kajman, aligátor
la iguana	leguán
la serp (verinosa)	had (jedovatý)
la colobra	užovka
la fera	šelma

el lleó	<i>lev</i>
el tigre	<i>tygr</i>
el lleopard	<i>leopard</i>
la pantera	<i>pantera</i>
el puma	<i>puma</i>
el mico	<i>opičák</i>
el ximpanzé	<i>šimpanz</i>
el goril·la	<i>gorila</i>
el lleó marí	<i>lachtan, lvoun</i>
la foca	<i>tuleň</i>
l'elefant marí	<i>mrož; rypouš sloní</i>

els insectes	<i>hmyz</i>
la libèl·lula	<i>vážka</i>
el saltamartí	<i>koník luční</i>
l'escorpí	<i>štír, škorpión</i>
el pugó	<i>mšice</i>
el poll	<i>veš</i>
la puça	<i>blecha</i>
l'escarabat	<i>chrobák; skarabeus</i>
la marieta	<i>slunéčko sedmitečné</i>
la papallona nocturna	<i>noční motýl, můra</i>
blanca	<i>bělásek</i>
el cuc	<i>červ, larva</i>
la paparra	<i>klíště</i>
la aranya	<i>křížák</i>
la formiga	<i>mravenec</i>
l'abella	<i>včela</i>
la vespa	<i>vosa</i>

altres aus	<i>jiné ptáctvo</i>
ocells cantaires	<i>zpěvné ptactvo</i>
l'aú migratòria	<i>stěhovavý pták</i>

l'ocell rapinyaire	<i>dravec (pták)</i>
els ocells indígenes	<i>domorodé ptactvo</i>
el tord	<i>drozd</i>
l'oreneta	<i>vlaštovka</i>
el blauet	<i>ledňáček (říční)</i>
l'estornell	<i>špaček</i>
l'oriol	<i>žluva</i>
el gaig	<i>sojka</i>
la cadernera	<i>stehlík</i>
l'hortolà	<i>strnad zahradní</i>
el rossinyol	<i>slavík</i>
l'alosa	<i>skřivan</i>
la gavina	<i>racek</i>

ocells exòtics

el papagai	<i>papoušek žako</i>
l'ocell del paradís	<i>rajka</i>
el colibrí	<i>kolibřík</i>

3. Flora

l'arbre

l'arbust, la mata, el matoll	<i>keř, kroví, porost</i>
el tronc	<i>kmen, pařez</i>
la capçada	<i>koruna (stromu)</i>
les arrels	<i>kořen</i>
la branca	<i>větev</i>
la pinya	<i>smrková šiška</i>
la fulla	<i>list</i>
la fullareda	<i>listoví; listí</i>
la resina	<i>smůla, pryskyřice</i>
esgrogueir	<i>žloutnout</i>
talar	<i>kácer stromy</i>
la tala d'arbres	<i>kácení stromů</i>

strom

repoplar	<i>zalesnit</i>
fer ombra	<i>stínit</i>
ombrós	<i>stinný</i>
el bosc impenetrable	<i>neproniknutelný les</i>
l'albereda	<i>alej</i>
arbusts i arbres ornamentals	
la rosa	<i>růže</i>
el roser	<i>růžový keř; růžový sad</i>
el gessamí	<i>jasmin</i>
la magnòlia	<i>magnolie</i>
l'arç blanc	<i>hloh</i>
la rosa silvestre	<i>planá růže, šípková růže</i>
los arbres fruiters	
la pomera	<i>jabloň</i>
la perera	<i>hrušeň</i>
el cirerer	<i>třešeň (strom)</i>
el guinder	<i>višeň</i>
la prunera	<i>švestka (strom)</i>
el presseguer	<i>broskvoň</i>
l'albercoquer	<i>meruňka</i>
la figuera	<i>fikovník</i>
el plataner	<i>banánovník</i>
el taronger	<i>pomerančovník</i>
el mandariner	<i>mandarinkovník</i>
els arbres de fronda	
la noguera	<i>listnaté stromy</i>
l'avellaner	<i>ořech (strom)</i>
el castanyer	<i>lískový keř</i>
l'ametller	<i>kaštan</i>
el roure	<i>mandlovník</i>
	<i>dub</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNSTINY

el faig	<i>buk</i>
l'àlber	<i>topol</i>
el freixe	<i>jasan</i>
l'om	<i>jilm</i>
el til·ler	<i>lípa</i>
el salze	<i>vrba</i>
el bedoll	<i>bříza</i>

els arbres de varietat conífera *jehličnaté stromy*

l'avet	<i>smrk</i>
el làrix	<i>modřín</i>
el pi	<i>borovice</i>
el cedre	<i>cedr</i>
la sequoia	<i>sekvoj</i>
el teix	<i>tis</i>
el ginebre	<i>jalovec</i>

la flor

la planta	<i>rostlina</i>
la menta	<i>máta</i>
la mala herba	<i>plevel</i>
l'herba	<i>rostlina, bylina, tráva</i>
la tija	<i>lodyha, stopka, stonek</i>
el calze	<i>kalich</i>
el pètal	<i>okvětní plátek</i>
l'estam	<i>tyčinka</i>
el pistil	<i>pestík</i>
la poncella	<i>pupenec, poupeň</i>
el grífol	<i>odnož, výhonek; růžové poupeň; mladý stromek</i>
l'espina	<i>trn</i>
l'herbari	<i>herbář; botanik</i>
agafar flors	<i>trhat květiny</i>

plantar flors	<i>sázet květiny</i>
emmarcir	<i>zvadnout</i>
fer bona olor	<i>vonět</i>
fer mala olor	<i>páchnout</i>
les herbes medicinals	<i>léčivé rostliny</i>
el bruc	<i>vřes</i>
la lavanda	<i>levandule</i>
el romaní	<i>rozmaryn</i>
la camamilla	<i>heřmánek</i>
la farigola	<i>mateřídouška</i>
el trepó	<i>divizna</i>
el safrà	<i>šafrán</i>
la prímula	<i>prvosenka</i>
la rosella	<i>vlčí mák</i>
la sàlvia	<i>šalvěj lékařská</i>
l'ortiga	<i>kopřiva</i>
la verònica	<i>rozrazil</i>
el trèvol	<i>jetel</i>
la campànula	<i>zvonek</i>
la campaneta blanca	<i>sněženka</i>
el lliri	<i>kosatec</i>
la violeta	<i>fialka</i>
el pensament	<i>maceška</i>
la margarida	<i>sedmikráska; kopretina</i>
el clavell	<i>karafiát</i>
el ranuncle	<i>blatouch</i>
el nomoblidis	<i>pomněnka</i>
el cactus	<i>kaktus</i>
la figuera de moro	<i>opuncie, nopál</i>
els cereals i plantes industrials	
la colza	<i>obiloviny a některé průmyslové plodiny</i>
el gira-sol	<i>řepka</i>
	<i>slunečnice</i>

CVIČENÍ Z KATALÁNSTINY

el blat de moro	<i>kukuřice</i>
el cotó	<i>bavlna</i>
el lli	<i>len</i>
el jute	<i>juta; jutovník</i>
l'olivera	<i>olivovník</i>
el sèsam	<i>sezam</i>

els cereals	<i>obiloviny</i>
la civada	<i>oves; ovesná kaše</i>
el sègol	<i>žito; žitné zrno</i>
l'ordi	<i>ječmen</i>
el blat	<i>obilí; pšenice</i>

els bolets	<i>houby</i>
el fong	<i>houba; klobouček hub</i>
els bolets verinosos	<i>jedovaté houby</i>
anar a caçar bolets	<i>jít na houby</i>
l'agàric	<i>bedla</i>
el xampinyó	<i>žampión</i>

Frases fetes:

Ser l'ase dels cops
Ficar la banya
Pujar-li la mosca al nas
Ésser una gata maula
Perdre bous i esquelles
Una flor no fa estiu
El gat escaldat d'aigua tèbia fuig
Fer el negoci d'en Robert amb les cabres
Fer volar coloms
Fer florir
Fer l'ànec
Ser un gat vell

Ser un ull de poll
 Ser flors i violes
 Passar la nit del lloro
 Passar bou per bèstia grossa
 Hi ha gat amagat
 Tenir llengua d'escorpí

Text 1

Quines preguntes haig de fer-me abans d'adquirir un animal de companyia

Un animal de companyia pot arribar a viure de 10 a 15 anys, de vegades més. Durant tot aquest temps necessitarà atenció, que tinguis cura d'ell i que l'estimis. Com que tot aquest temps formarà part de la família, tots heu d'estar d'accord en el moment d'adquirir-lo. Incorporar-lo a la teva vida no ha de ser només un impuls, sinó un acte pensat i meditat.

Quant de temps podré passar amb ell?

Els gossos són animals sociables i necessiten de la teva companyia.

Quant espai li puc proporcionar?

Has de considerar que, en cas de disposar d'una llar petita, hauràs de dedicar-li molt de temps a fi que pugui fer exercici fora de la llar.

Quina quantitat de diners puc gastar per ell?

Hauràs de comprar-li menjar, dur-lo al veterinari, censar-lo i identificar-lo, portar-lo a la perruqueria canina, comprar-li alguna cosa extra i reposar tot el que pugui fer malbé.

Quant exercici li puc proporcionar?

Si tens poc temps, tria animals petits i poc actius que tinguin prou amb l'exercici que poden fer dins de casa o en passeigs curts. Has de tenir en compte que no sempre els gossos petits són menys actius ni el grans més actius. Tria bé.

Sóc capaç de cuidar-lo?

L'educació és important a fi que no causi molèsties al veïnat i, alhora, perquè no et molesti també a tu. Si els gossos no reben una correcta educació, de vegades els propietaris poden arribar a plantejar-se l'eutanàsia. No arribis mai a aquest extrem. Sabies que la majoria d'eutanàsies són degudes a problemes de comportament?

On el deixaré si surto de vacances?

És important saber que el teu gos no sempre podrà viatjar amb tu. Has de pensar que, quan tu viatgis, necessitaràs una altra llar on deixar-lo, o si estàs disposat a pagar-li una residència canina.

Quines preguntes haig de fer-me abans d'adquirir un animal de companyia. In: <http://www.aspbc.cat/quefem/animalscia/preguntes.htm>, datum zhlédnutí 13.10.2014

Text 2

Llegeix aquests consells sobre com estalviar aigua:

El clima mediterrani, dominant a Catalunya, es caracteritza per una època de sequera a l'estiu i a l'hivern i unes pluges irregularment distribuïdes al llarg dels mesos de primavera i tardor. Per tant, l'aigua és un recurs escàs a casa nostra.

No malbaratar-la és avui un dels principals reptes ambientals. En l'àmbit domèstic i laboral, contribuirem decisivament a estalviar-ne si modifiquem alguns hàbits.

Un ús més racional d'aquest element essencial per a la vida garantiria l'abastament d'aigua en el futur.

1. És convenient tancar l'aixeta quan no necessites l'aigua, com per exemple mentre t'en-sabones a la dutxa o quan et rentes les dents. Quan et rentes les dents amb l'aixeta oberta, llençes uns 12 litres d'aigua.

2. Les fuites incrementen el consum d'aigua en milers de litres. Quan detectis una pèrdua d'aigua a les aixetes, a les cisternes o a les conduccions d'aigua, avisa ràpidament el teu lampista habitual. Sempre serà més econòmic reparar les fuites que haver de pagar per una aigua que no es consumeix.

3. El vàter no s'ha de fer servir de paperera. A més d'abocar-hi substàncies que embruten, malgastaràs aigua inútilment. Els residus sòlids higiènics, com compreses, gases i cotó, obstrueixen les plantes de tractament d'aigües residuals, les depuradores. Cada cop que estires la cadena del WC per llançar-hi un cotó o un paperet, desaprofites 10 litres d'aigua.

4. Instal·la sistemes d'estalvi d'aigua a les aixetes, com airejadors o limitadors de cabal. Permeten reduir el consum d'aigua a la meitat sense reduir-ne l'eficàcia.

5. Els nous models de vàter disposen de cisternes igual d'eficients i de menor capacitat (6 litres en comptes de 10), sistemes d'interrupció que permeten tallar la sortida de l'aigua, i sistemes de doble descàrrega per escollir el cabal d'aigua que volem. Busca el Dissintiu de garantia de qualitat ambiental que identifica productes que estalvien aigua.
6. En comprar una rentadora o un rentavaixella, comprova que tinguin un consum baix d'aigua i d'energia. Hi ha models que regulen el consum segons la càrrega, o que tenen una opció d'estalvi d'aigua. Quan els facis servir, omple'l's bé i estalviaràs prop d'un 25 % d'aigua.
7. Cada cop que et banyes utilitzes uns 200 litres d'aigua. Millor dutxar-se que banyar-se.
8. No aboquis l'oli de cuina per la pica: porta'l a una deixalleria. Pot contaminar l'aigua, afavoreix la formació d'escuma i potencia la proliferació d'organismes que dificulten la depuració de l'aigua.
9. Rega les plantes al matí ben d'hora o al vespre. Evita regar-les durant les hores de més calor, ja que augmenta l'evaporació i es perd una part important de l'aigua.
10. Tant als jardins com a l'interior dels edificis, les plantes i els arbustos mediterranis tenen una menor necessitat d'aigua. A les zones de gespa, i sobretot a l'estiu, convé mantenir una mida més alta per conservar la humitat del sòl. Això redueix la necessitat de reg i permet estalviar aigua.
11. A l'hora de netejar el cotxe, és preferible dur-lo al rentacotxes. Un rentacotxes consumeix entre 20 i 30 litres d'aigua que, normalment, es reutilitzen després d'un procés senzill de depuració propi. Si rentes el cotxe amb la mànega d'aigua, en 10 minuts pots consumir 200 litres d'aigua. També estalviaràs molta aigua si fas servir una galleda i una esponja.

Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. Tu i l'estalvi d'aigua. In: http://www10.gencat.cat/mediamb_tma/microsite/docs/TMA01PDF.pdf, datum zhlédnutí 13. 10. 2014

Activitats:

- Com és la natura de la República Txeca?
- Com és el clima en el teu país?
- Creus que ha canviat la consciència ecològica en els últims anys?
- Creus que fa uns anys es contaminava més que ara?
- Hi ha persones que pensen que el canvi climàtic està provocat per l'esser humà i d'altres que creuen que són cicles naturals. Tu què en penses?
- Quins consells donaries per estalviar energia elèctrica?
- Quina és la teva relació amb el reciclatge?
- Quin és l'animal o insecte que més angúnia, fàstic o repulsió et fa i per què?
- Quins són els avantatges i els inconvenients de tenir un animal domèstic com ara un gos o un gat?
- Quines comparacions entre les qualitats de les persones i els animals coneixes? Saps si es poden aplicar també en català? Per exemple: ser fort com un lleó.
- Com s'haurien de tractar els animals de granja destinats al consum humà, com ara els porcs, els ànecs, les gallines?
- T'agrada anar a caçar bolets? Per què? Creus que és una activitat sostenible? Creus que s'hauria de cobrar una taxa per anar a caçar bolets?